

KLEUTERS & PEUTERPUBERTEIT

Extra informatie na het eerste systematisch contactmoment

Vrij CLB Leuven

www.vclbleuven.be

INHOUDS- TAFEL

01 Introductie

02 Thema's

Grenzen en liegen

Driftbuien

Het goede voorbeeld

Duidelijkheid

De ander ontdekken

03 Meer weten?

Translate this document with

Download the app:
Apple Store:

Google Play:

01

Introductie

De peuterpuberteit begint rond de leeftijd van anderhalf à twee jaar en eindigt rond het vierde jaar. Dit is een periode van tweeënhalf jaar waarin peuters grote veranderingen doormaken en hun eigen persoon ontdekken. Ze noemen zichzelf niet meer bij naam, maar hebben het over “ik”. Eigenwijs zijn, driftbuien en nee zeggen, het zijn allemaal manieren van je kind om duidelijk te maken dat het een eigen wil heeft. Eigenlijk zoekt je kind in deze levensfase zijn of haar onafhankelijkheid van jou.

In wat volgt zullen enkele uitdagingen rond peuterpuberteit worden opgesomd waarmee ouders te maken kunnen krijgen. Er zullen telkens ook adviezen, tips en weetjes aan bod komen. Op het einde verwijzen we nog naar enkele nuttige websites en boeken.

02

Thema's

● Grenzen en liegen

Een peuter van 2 à 3 jaar weet en onthoudt wat mag en niet mag, maar kan zich nog moeilijk beheersen en beseft niet dat hij/zij een ander pijn doet of ontgoochelt door een overtreding te begaan.

Een kleuter van 4 à 6 jaar weet dat wel. Toch is de drang om hun zin te doen nog groot. Kleuters staan soms voor een verscheurende keuze: doen wat ze willen en de ander boos of verdrietig maken en straf riskeren of zich inhouden en zo te doen wat de ouder of juf wilt. Liegen is vaak meer een uitloper van fantasie en spel dan een bewuste daad om iemand te misleiden.

Een kleuter heeft een niet te stillen honger naar nieuwe ervaringen. Hij moet dus voldoende spelmateriaal, speelkameraadjes en voldoende ruimte krijgen om zich uit te leven. Toch is het nodig om een oogje in het zeil te houden, want in de speel- en ontdekkingsdrang kent de kleuter nog onvoldoende gevaren en risico's. Een zekere vorm van vrijheid kan, maar binnen het onderhandelen moeten er grenzen zijn voor het kind.

● Driftbuien

Je kind botst op lichamelijke en verstandelijke grenzen of grenzen gesteld door de ouders. Het ervaren van deze grenzen veroorzaakt driftbuien.

Tijdens een driftbui is het moeilijk om je peuter te kalmeren. Hij of zij wordt dan helemaal overspoeld door emoties en heeft geen controle meer over zichzelf.

Na afloop kan je kind helemaal ontredderd en triest zijn, je kind begrijpt zelf niet wat hem of haar overkomen is.

Laat je kind uitrazen.

Bij sommige kinderen werkt oppakken kalmerend, maar de meesten worden er nog kwader van. Zet je peuter wel op een veilige plaats, bijvoorbeeld op een tapijt als hij of zij zich tijdens een driftbui pijn zou kunnen doen. Blijf aanwezig bij je kind en laat de gevoelens toe: huilen moet niet stoppen, boosheid moet niet stoppen, je mag verdrietig zijn en als je je boos voelt, mag je dat tonen.

Blijf zelf zo rustig mogelijk.

Als je kind heftig reageert op de grenzen die je stelt, komt de verleiding om je grenzen te verleggen. Dit doe je beter niet. Kinderen hebben grenzen nodig. Soms zoeken ze zelfs net die grenzen op om de emoties die ze door de dag hebben opgestapeld, te uiten. De grens behouden geeft duidelijkheid en veiligheid aan je kind.

● Het goede voorbeeld

Een kleuter kijkt enorm op naar het voorbeeld van de ouders en de juf of meester. Samen veel doen, spelen en het goede voorbeeld geven, is heel belangrijk. Ouders zijn voor kleuters het grote voorbeeld, dus nemen kleuters de dingen over van hun ouders.

Als een ouder rustig antwoordt: grote kans dat het kind rustig antwoordt.

Als een ouder vaak schreeuwt: grote kans dat het kind vaak schreeuwt.

Als een ouder spullen opruimt: grote kans dat het kind spullen opruimt.

● Duidelijkheid

Door duidelijk uit te leggen wat wel en niet mag en waarom dat zo is, of door bijvoorbeeld een compliment te geven wanneer de kleuter aan een verleiding kan weerstaan, stimuleer je ze in het leren accepteren van een uitstel of beperking (frustratietolerantie). Je leert hen ook respect te hebben voor zichzelf, de ander en hun omgeving. Vb.: schouderklopjes geven voor wat ze goed kunnen en goed doen, zo verstevig je hun zelfvertrouwen en goed gevoel. Dit is noodzakelijke brandstof voor de verdere ontwikkeling.

Beperkte keuzes geven en indien mogelijk op voorhand al vastleggen, vb: avond ervoor al afspreken: kies tussen 2 broeken en er volgende dag niet op terugkomen.

● De ander ontdekken

Een kleuter is rond de leeftijd van 4 jaar niet meer alleen bezig met zichzelf, maar ontdekt ook de ander. Het spelen naast elkaar maakt stilaan plaats voor het spelen met elkaar.

- Ze moeten leren delen met andere kinderen.
- Ze moeten leren rekening houden met de regels van volwassenen.
- Het vraagt veel oefening om met anderen te leren omgaan.
- Samen spelen is iets wat kinderen fijn vinden, maar dit is ook moeilijk. Er komt vaak ruzie omdat kleuters nog dikwijls hun eigen zin willen doen. Samen spelen moeten ze leren, daarom moeten volwassenen nog dikwijls tussenkomen om hiermee te helpen.

Oefenen op omgaan met minder leuke emoties: vb. aan de hand van een gezelschapsspel: kind gevoel geven van winnen af en toe, maar af en toe hen ook laten voelen wat niet winnen is. Dit hoort bij het opgroeien en spelen.

Meer weten?

De peuterpuberteit is een ontdekkingstocht van je kind. Het is leuk om te zien dat je kind een eigen wil ontwikkelt, maar het kan ook lastig zijn. Als je daarmee worstelt, is het fijn om even met iemand te praten, bijvoorbeeld met een andere ouder. Hoe ervaren andere ouders de peuterpuberteit? Hoe gaan zij ermee om? Je kunt ook tips vragen aan je huisarts of andere hulpverlener als het niet lukt om met het drukke gedrag van je kind om te gaan.

Als je meer wil weten, vind je hieronder onze bronnen, alsook nuttig en interessant materiaal over kleuters en peuterpuberteit waarin je je kan verdiepen.

Websites

- [Kind & Gezin: thema gedrag en opvoeding](#)
- [Kind & Gezin: driftig en koppig in de peuterpuberteit](#)
- [Opgroeien: Opvoedings- en Gezinsondersteuning](#)
- [Nederlands Jeugdinstituut: Wat is belangrijk bij opvoeden?](#)

Boeken/Brochures/Bronnen

- Van peuter tot kleuter (Ouders van nu, 2020)

Liever een gesprek? Weet dat je altijd terecht kunt bij het [CLB](#) of andere instanties.

- [Gesprek met een CLB-medewerker](#)
- [CLB chat](#)
- [Opvoedingslijn](#)
- [Huis van het Kind](#)

